

Strategia Pomocy Społecznej Programy osłonowe

Gmina Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta
Gniezna na lata 2014 – 2022

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na Terenie Miasta Gniezna przyjęta uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr IV/23/2015 z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia *Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Gniezna na lata 2014-2022*, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 163 ze zmianami), jest przede wszystkim narzędziem pomagającym władzom samorządowym rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców miasta. W szczególności nacisk jest położony na działania, które będzie mogła podjąć wyspecjalizowana jednostka Miasta Gniezna w zakresie rozwiązywania problemów społecznych – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Gnieźnie.

Strategia zawiera w szczególności

- diagnozę sytuacji społecznej,
- prognozę zmian w zakresie objętym strategią,
- określenie celów strategicznych projektowanych zmian,
- określenie kierunków niezbędnych działań,
- określenie sposobu realizacji strategii oraz jej ram finansowych,
- określenie wskaźników realizacji działań.

Strategia rozwiązywania problemów społecznych to dokument umożliwiający efektywne zarządzanie rozwojem społecznym wskazujący konkretne działania i programy społeczne konieczne do wdrożenia, wynikające z analizy i zrozumienia problemów społecznych oraz ich specyficznego charakteru. Strategia jest zgodna z wymogami ustawy o pomocy społecznej, ale także jest osadzona w obowiązujących realiach i uregulowaniach prawnych, w jakich gmina jest zobowiązana realizować zadania z zakresu pomocy społecznej.

Program Wspierania Rodziny Miasta Gniezna na lata 2015-2017

Program określony w dokumencie przyjętym uchwałą Rady Miasta Gniezna z dnia 24 czerwca 2015 r. Nr X/78/2015 w sprawie uchwalenia Programu Wspierania Rodziny Miasta Gniezna na lata 2015 – 2017 przewiduje tworzenie

optymalnych warunków dla poprawy jakości funkcjonowania rodzin przeżywających trudności w opiece nad dziećmi i wychowywaniu dzieci. Planowane działania w zależności od celów i poszczególnych zadań prowadzących do ich realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem sytuacji danej rodziny, będą miały zróżnicowany charakter: profilaktyczny, reintegracyjny oraz interwencyjny.

Program jest realizowany z zachowaniem zasady wzajemnej współpracy zaangażowanych podmiotów oraz poszanowania godności wszystkich uczestników działań. Zgodnie z *ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, zakłada on również aprobatę rodziny oraz jej aktywny udział w procesie zmian, z wykorzystaniem jej własnych zasobów oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.

Zadania gminy w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej określa *ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*.

Do zadań gminy w tym obszarze należy w szczególności:

- tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez min.: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa;
- współfinansowanie pobytu dzieci w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka, placówkach opiekuńczo-wychowawczych, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
- finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów.

Zadania asystenta rodziny

Szczegółowe zadania asystenta określa *ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* (Dz.U. 2015 poz. 332), do których należy m. im.:

1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym;

2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej;

- 3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego;
- 4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych;
- 5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych;
- 6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi;
- 7) wspieranie aktywności społecznej rodzin;
- 8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych;
- 9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej;
- 10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych;
- 11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych;
- 12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin;
- 13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;
- 14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną;
- 15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku,
- 16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;
- 17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach;
- 18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny;
- 19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą.

Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca z rodziną jest długofalowa, w zależności od potrzeb rodziny prowadzona średnio przez 2-3 lata. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta.

Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności wykonywanych zadań, jednak nie może przekraczać 15. Sposób kierowania asystenta do rodzin określony jest w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2015 poz. 332). Wsparcie asystenta rodziny najczęściej kierowane do rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych.

1. W przypadku, gdy ośrodek pomocy społecznej poweźmie informację o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy, na zasadach określonych w ustawie z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2015 poz. 163). W przypadku gdy rodzicem wychowującym dziecko jest małoletni opuszczający młodzieżowy ośrodek wychowawczy, młodzieżowy ośrodek socjoterapii, schronisko dla nieletnich lub zakład poprawczy, pracownik socjalny przeprowadza u tego rodzica wywiad, a następnie kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela temu rodzicowi asystenta rodziny.
2. Po przeprowadzeniu wywiadu, pracownik socjalny dokonuje analizy sytuacji rodziny.
3. Jeżeli z analizy sytuacji rodziny wynika konieczność przydzielenia rodzinie asystenta rodziny, pracownik socjalny występuje do kierownika ośrodka pomocy społecznej z wnioskiem o jego przydzielenie.
4. Po otrzymaniu wniosku, kierownik ośrodka pomocy społecznej przydziela rodzinie asystenta rodziny lub:
 - a) występuje do jednostki organizacyjnej gminy, która organizuje pracę z rodziną, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny albo
 - b) występuje do podmiotu, któremu gmina zleciła realizację pracy z rodziną na podstawie art. 190, o przydzielenie rodzinie asystenta rodziny.

ROCZNY PROGRAM WSPÓŁPRACY MIASTA GНИЕZNA Z ORGANIZACJAMI POZARZĄDOWYMI

Kluczowym dokumentem, określającym zasady współpracy pomiędzy Miastem Gnieznem, a działającymi na jego terenie organizacjami pozarządowymi jest roczny *program współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego*.

Współpraca Miasta Gniezna z organizacjami pozarządowymi opiera się na corocznie przyjmowanym przez Radę Miasta Gniezna rocznym programie współpracy Miasta Gniezna z organizacjami pozarządowymi.

Dokument ten wypracowywany jest przy uwzględnieniu konsultacji społecznych z organizacjami pozarządowymi, zgodnie bowiem z obowiązkami jakie nakłada ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, organ stanowiący jednostki samorządu terytorialnego uchwała po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy, roczny program współpracy z organizacjami pozarządowymi. Powyższe wynika z art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U z 2016 r., poz. 239 ze zmianami).

I. CELE PROGRAMU:

1. Cel główny

Budowanie i umacnianie współpracy i partnerstwa pomiędzy Miastem Gnieznem,
a organizacjami pozarządowym.

2. Cele szczegółowe

- a) wspieranie działań na rzecz umacniania istniejących i pobudzania nowych inicjatyw związanych z powstawaniem nowych organizacji pozarządowych działających dla dobra lokalnej społeczności,
- b) umacnianie w społecznej świadomości poczucia odpowiedzialności za rozwój lokalnego środowiska,

- c) integracja i wspólne działanie organizacji pozarządowych i Miasta,
- d) dążące do realizacji sfery zadań publicznych wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy,
- e) promocja działalności organizacji pozarządowych, poprawa jakości życia współmieszkańców poprzez pełniejsze zaspokajanie potrzeb społecznych,
- f) włączenie zainteresowanych organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego do realizacji programów służących rozwojowi Miasta.

II. ZASADY WSPÓŁPRACY:

Współpraca z organizacjami pozarządowymi opiera się na następujących zasadach:

- a) pomocniczości - samorząd udziela pomocy organizacjom pozarządowym w niezbędnym zakresie, uzasadnionym potrzebami wspólnoty samorządowej,
- b) partnerstwa – współpraca równorzędnych dla siebie podmiotów w rozwiązywaniu wspólnie zdefiniowanych problemów i osiągnięciu razem wytyczonych celów,
- c) suwerenności – szanując swoją autonomię Miasto i organizacje pozarządowe nie narzucają sobie wzajemnie zadań,
- d) efektywności – wspólne dążenie do osiągnięcia możliwie najlepszych efektów realizacji zadań publicznych,
- e) uczciwej konkurencji – równe traktowanie wszystkich podmiotów w zakresie wykonywanych działań,
- f) jawności – procedury postępowania przy realizacji zadań publicznych przez organizacje pozarządowe, sposób udzielania oraz wykonania zadań są jawne.

III. FORMY WSPÓŁPRACY

Miasto Gniezno prowadzi działalność w sferze zadań publicznych określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie we współpracy z organizacjami pozarządowymi, prowadzącymi na terenie Miasta działalność pożytku publicznego w zakresie odpowiadającym zadaniom gminy. Współpraca Miasta Gniezna z organizacjami pozarządowymi może mieć charakter:

a) finansowy polegający na zleceniu przez Miasto organizacjom pozarządowym realizacji zadań poprzez:

- powierzenie wykonywania zadań publicznych wraz z udzielaniem dotacji na finansowanie ich realizacji,
- wspieranie zadań wraz z udzielaniem dotacji na dofinansowanie ich realizacji,

a) pozafinansowy polegający na:

- uczestniczeniu przedstawicieli organizacji pozarządowych w komisjach konkursowych powoływanych do oceny ofert, składanych do otwartych konkursów w zakresie powierzenia lub wspierania realizacji zadań publicznych,
- udziale organizacji pozarządowych w konsultacji programu współpracy Miasta Gniezna z organizacjami pozarządowymi,
- promocji idei 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego działających na terenie Miasta,
- przekazywaniu organizacjom pozarządowym, za pośrednictwem strony internetowej informacji o realizacji zadań publicznych, o ogłaszanych konkursach ofert na realizację zadań publicznych oraz sposobach ich rozstrzygnięć,
- możliwości obejmowania patronatem przez Prezydenta Miasta Gniezna i Radę Miasta Gniezna inicjatyw realizowanych przez organizacje pozarządowe.

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnieźnie na 2016 rok

Obowiązek prowadzenia przez gminy działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu wynika m.in. z zapisów ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jednolity Dz. U. z 2015 r., poz. 1286).

Realizacja zadań wynikających z Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnieźnie stanowi integralną część

z przyjętą uchwałą Rady Miasta Gniezna Nr IV/23/2015 z dnia 28 stycznia 2015 r. w sprawie uchwalenia Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla miasta Gniezna na lata 2014-2022, zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 1, art. 110 ust. 10 ustawy o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004 roku (tekst jednolity Dz. U. z 2015, poz. 163 ze zmianami).

Zasadniczym celem Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gnieźnie jest w szczególności ograniczenie negatywnych skutków nadużywania alkoholu przez osoby dorosłe oraz prowadzenie działań profilaktycznych skierowanych przede wszystkim do

dzieci i młodzieży. Osiągnięcie celu odbywać się będzie poprzez realizację wskazanych zadań przy udziale służb i instytucji realizujących zadania ustawowe

w określonych kwestiach społecznych jak również organizacji pozarządowych działających na polu szeroko rozumianego wspomaganie społecznego w szczególności grup szczególnego ryzyka i jednostek zagrożonych wykluczeniem społecznym.

CELE PROGRAMU

1. Cele strategiczne programu:

- a.** zmniejszenie liczby osób uzależnionych i nadużywających środków psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków);
- b.** zmniejszenie nasilenia zjawiska przemocy domowej;

- c. utrzymanie abstynencji przez osoby uzależnione, ograniczenie spożycia alkoholu przez osoby pijące ryzykownie i szkodliwie oraz pełen ich powrót do aktywnego życia społecznego i zawodowego;
- d. łagodzenie negatywnych skutków przebywania z osobami uzależnionymi oraz pijącymi ryzykownie i szkodliwie wśród członków ich rodzin.

2. Cele operacyjne programu:

- a. zachowanie dotychczasowej dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i współuzależnionych. Rehabilitacja osób uzależnionych od alkoholu to głównie przywracanie stanu zdrowia oraz umiejętności i pozycji społecznej po uczestnictwie w procesie terapeutycznym. Plany rehabilitacji danej osoby zawsze należy rozpatrywać indywidualnie;
- b. podniesienie kwalifikacji osób zaangażowanych w działania na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych;
- c. zapewnienie specjalistycznej pomocy dla osób żyjących w rodzinach z problemem alkoholowym i dotkniętych przemocą domową;
- d. dostarczenie mieszkańcom Gniezna wszechstronnej informacji na temat możliwości uzyskania pomocy w problemach związanych z uzależnieniami, przemocą, problemami wychowawczymi.

Powyższe cele będą realizowane poprzez następujące zadania, nałożone na gminę przez ustawę o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi:

- zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania

dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;

- wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

Miejski Program Aktywizacji Seniorów i Integracji Międzypokoleniowej na lata 2011 - 2021

Inspiracją stworzenia Miejskiego Programu Aktywizacji Seniorów i Integracji Międzypokoleniowej była sytuacja demograficzna naszego miasta, a także potrzeba kompleksowego objęcia usługami starszych mieszkańców Gniezna w celu podniesienia ich standardu życia. Dane statystyczne wskazują, że dynamicznie rośnie grupa wiekowa „60+” i następuje proces starzenia się demograficznego naszego miasta.

Wzrost liczebności populacji ludzi starszych jest jedną z ważniejszych przesłanek prowadzenia polityki społecznej. Pokolenie Seniorów podlega negatywnym stereotypom dotyczącym starości, ma ograniczone możliwości korzystania z przysługujących im praw, wyłączone jest z życia zawodowego i społecznego. Niedostateczna oferta pomocy, samotność, stan zdrowia i brak aktywności staje się przyczyną izolacji społecznej i znacznego pogorszenia jakości życia tych osób. O jakości życia osób starszych świadczy nie tylko dobrobyt materialny. Na zachowanie dobrej kondycji psychofizycznej Seniorów wpływa możliwość zaspokojenia potrzeby aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym, uczenia się, poznawania nowych rzeczy, łatwego komunikowania się z ludźmi, w tym z rodziną i przyjaciółmi.

Miejski Program Aktywizacji Seniorów i Integracji Międzypokoleniowej na lata 2011 – 2021 został wprowadzony uchwałą nr XV/157/2011 Rady Miasta Gniezna z dnia 23 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia Miejskiego Programu Aktywizacji Seniorów i Integracji Międzypokoleniowej na lata 2011 – 2021.

Rolą Miejskiego Programu Aktywizacji Seniorów i Integracji Międzypokoleniowej na lata 2011-2021 jest przede wszystkim zdiagnozowanie problemów na jakie napotykają seniorzy w codziennym życiu, określenie ich potrzeb, a następnie wyznaczenie kierunków działań, jakie należałoby podjąć na przestrzeni kolejnych lat, aby Miasto Gniezno stało się miejscem gdzie Seniorom żyje się godnie i bezpiecznie.